

МАТЕРІАЛИ **VIII міжнародної** **науково-практичної конференції**

*«Лідерство – фундаментальний інструмент
комунікацій: європейський діалог»*
*«Leadership is a fundamental communications instrument:
European dialogue»*
у рамках проекту «Школа студентських ініціатив»
«School of student initiatives»

14-16 вересня 2018 року, м. Глухів

У структурі компетентностей майбутніх педагогів з ОСР серед інших виділяють таку компетентність, яку необхідно розглядати з позицій формування лідерських якостей, а саме: комунікативні уміння та навички (мереже вість, залучення до освітнього процесу та співпраці батьків, громади, встановлення збалансованого діалогу між учнями, батьками, педагогами; створення навчального середовища). Очевидно, що без лідерських якостей, сутність яких полягає у здатності організовувати діяльність інших людей, формування компетентностей майбутніх педагогів з ОСР є неможливим.

Основною метою ОСР є сприяння сталому розвитку, трансформація свідомості громадян та поширення сталої поведінки. У зв'язку з цим у сучасних соціально-економічних умовах зросли вимоги до підготовки майбутніх учителів, зокрема вчителів біології. Сучасний учитель біології має стати справжнім лідером, провідником кращих практик сталого розвитку, сприяти формуванню в учнів екоцентричного типу світогляду, на основі знань сформувати у них навички сталої поведінки в довкіллі, систему мотивів та ціннісних орієнтирів особистості, розвинути почуття відповідальності за свої вчинки тощо.

Кубрак Олег Вікторович,
старший викладач кафедри філософії,
Сумський національний аграрний університет

МОЛОДІЖНИЙ РУХ ЯК СПОСІБ ВИЯВЛЕННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МОЛОДІ

Молодіжний рух – об'єктивне явище, породження суспільного життя. У певному віці розвивається потреба молодих людей у значному розширенні контактів і в спільній діяльності. Молодь прагне до соціальної діяльності поряд із дорослими і разом із ними.

Молодим людям потрібні такі об'єднання, де кожному допоможуть задовольнити свої інтереси, розвинути здібності, де створена атмосфера довіри, поваги до особистості. Усі дослідники відзначають, що багато молоді висловлює побажання складатися в організації, при цьому майже 70% з них вважають за краще бути членами організації за інтересами; 47% стверджують, що організація потрібна, щоб цікаво проводити вільний час; більше 30% – щоб краще підготуватися до дорослого життя.

Молодіжні організації становлять невід'ємну частину суспільства у всіх сучасних країнах, вони є реальним різновидом соціальних рухів. Крім задоволення потреб у спілкуванні, спільній діяльності за інтересами ці організації виконують й інші соціальні функції. Вони включають молодь у життя суспільства, служать засобом формування соціальних навичок, захисту їх інтересів і прав. Участь в організаціях дозволяє набутти соціального досвіду, сприяє формуванню громадянських якостей, необхідних для життя в демократичному суспільстві. Важко переоцінити роль молодіжних громадських організацій у соціалізації особистості.

Найбільш поширеною формою сьогодні є громадська організація – самодіяльне, самоврядне об'єднання, що створюється для реалізації будь-якої соціальної ідеї (цілі), що має регулювати її діяльність, норми і правила, зафіксовані в її статуті чи іншому установчому документі, виражену структуру і фіксоване членство.

Сучасний етап розвитку молодіжного руху характеризується переходом від однієї в минулому організації до різноманіття (за програмними цілями, змістом, формами та методами діяльності, ступеня включеності в соціальну практику) громадських формувань, що відрізняються динамічністю, певною незалежністю від державних і громадських структур та особистісною орієнтацією. Вони відображають усі ті інноваційні процеси і явища, які відбуваються в сферах життя нашого суспільства. Але, будучи явищем соціальним, молодіжний рух виступає як фактор розвитку особистості, як педагогічний засіб.

Провідним напрямком, метою молодіжного громадського об'єднання є розвиток особистості за допомогою включення в діяльність, що сприяє входженню, адаптації, інтеграції особистості в соціальне середовище. Цим визначаються основні функції, завдання молодіжної організації:

- широке різнобічне включення особистості в систему суспільних відносин, у соціальне життя;
- організація життєдіяльності, що задовольняє потреби в розвитку, що відповідає емоційно-моральному стану і віковим особливостям;
- захист прав і свобод особистості від негативних впливів соціального середовища;
- коригування різних впливів на особистість, її свідомість і поведінку (формування соціально-моральних ідеалів, цінностей, потреб).

Особливі соціально-педагогічні можливості молодіжного громадського об'єднання обумовлені відкритістю й добровільністю членства, емоційно-моральною атмосферою, наявністю більш широких соціальних прав, можливістю вибору різних видів і форм діяльності. Специфіку виховного потенціалу визначають сутність і структура молодіжного об'єднання. Воно відкрите, демократичне, не є державною установою, створюється добровільно, може користуватися фінансовою, кадровою, технічною підтримкою різних державних установ.

Любовий Володимир Анатолійович,
помічник ректора,
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ «ДЕБАТИ» ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДІ

У сучасних умовах конче важливими є такі розвиваючі моделі, які формують особистість з урахуванням ризиків, та викликів, що мають відносно усталену динаміку розвитку й опираються на базові тренди суспільного буття та претендують на універсалізм освітньої технології в практиці застосування. Щонайменше дві ціннісні парадигми відносяться до наукового поля комунікативної компетентності як змістовного наповнення комунікації сучасного суб'єкт-суб'єктного спрямування, а саме: базові європейські цінності й цілі сталого розвитку суспільства. У поєднанні з практичними механізмами дифузії сучасних соціально-інтелектуальних інновацій означені теоретичні формації науково-практичного пізнання світу утворюють потужний інтегративний блок застосування освітньої технології «Дебати» в освітньому середовищі серед шкільної і студентської молоді.

Комунікативна компетентність неможлива без здатності застосовувати базовий інструментарій критичного мислення. У ситуації впровадження освітньої технології «Дебати» в освітній процес саме розвиток критичного мислення учасників із числа набувачів освітнього рівня є базовим фактором впливу на ефективність формування комунікативної компетентності, просування до мети. Не лише здатність ініціювати ідею, а й володіння достатнім рівнем готовності до участі у процесі її успішної реалізації.

Ідея як певний соціально-орієнтований проєкт перебуває в неоформленому вигляді аж до моменту її систематизації, структурування, формулювання плану дій. Умовно цей процес можна віднести до розряду творчо-когнітивних, у якому особливе місце посідає творча комунікативність як характеристика особистості учасника, яка актуалізує мисленнєву і продуктивну діяльність, спрямовану на створення якісно нових матеріальних і духовних цінностей суспільного значення. Творча комунікативність притаманна тільки людині – суб'єкту творчої колективної діяльності. Більше того – саме вона робить людину людиною.

Розвиток творчої комунікативності та формування комунікативної компетентності особистості – процес довготривалий, складний і суперечливий, тому вимагає комплексних заходів та створення спеціальних освітніх умов:

1. *Визнання безумовної цінності особистості.* Необхідно розуміти, що особистість людини цінна сама по собі в усіх її проявах. Як наголошував К. Ушинський, необхідно «...пізнати людину такою, якою вона є насправді, з усіма її слабкостями і в усій її величч, з усіма її буденними дрібними потребами і з усіма її великими духовними вимогами» [1].

2. *Звільнення особистості від тотальної всеохоплюючої регламентації* мислення, оцінювання фактів і явищ, висловлювання здогадок, поведінки в навчальному, виховному процесі, перехід від пояснювально-ілюстративного навчання до проблемно-пошукового. Це забезпечує відкритість, а згідно синергетичного підходу, розвиватися здатна лише відкрита людина. У людини відкритого типу не виникає психологічних перешкод на шляху розвитку самостійності та творчості. Бути творчо-комунікативною людиною означає бути будівничим «відкритого суспільства», бути вільним. Як зазначав К. Поппер, автор поняття «відкрите суспільство», «Будь-яка раціональна дія повинна мати певну мету. Дія є раціональною до того ступеня, до якого вона свідомо і наполегливо переслідує свою мету, а також наскільки обрані засоби відповідають цій меті» [6, с. 179]. Формування такого типу особистості, що є метою вищої освіти, можна забезпечити за допомогою спеціально організованого навчального процесу: шляхом залучення майбутніх педагогів у різні види творчої діяльності, що дозволяє робити свій вибір,